

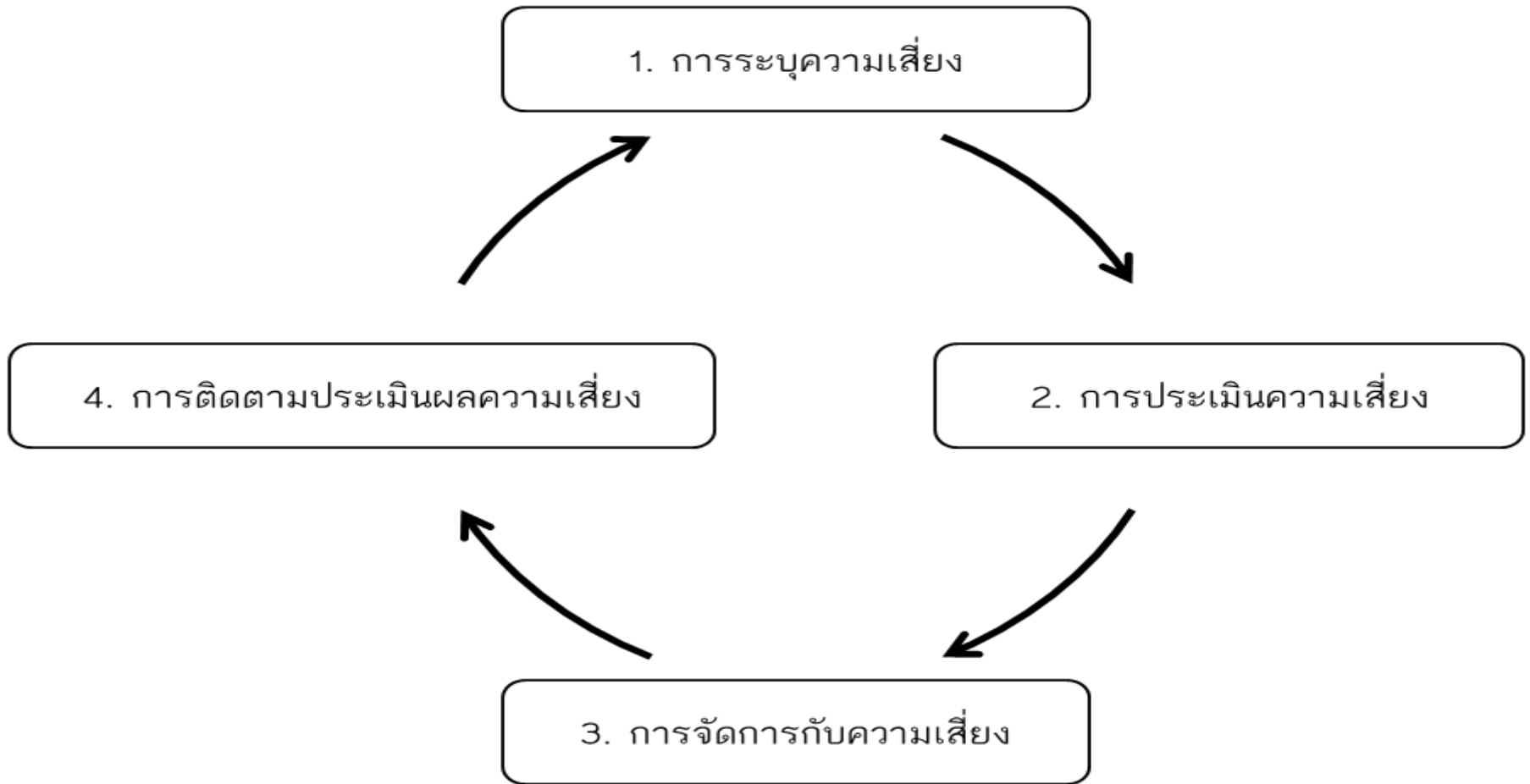
การจัดการความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิริยา บุญมาเลิศ
วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การจัดการความเสี่ยง ตามมาตรฐานของ ISO ที่กำหนดไว้ใน ISO 31000 (Guide 73) หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประสานและเชื่อมโยงกันเพื่อกำหนดทิศทางและควบคุมองค์การในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ซึ่งทำให้การจัดการความเสี่ยงมีความครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ การนำไปปฏิบัติ การกำกับติดตาม และการปรับปรุงการจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องทั่วทั้งองค์การ (Compliance online, 2009)

กระบวนการจัดการความเสี่ยง

ประเภทของความเสี่ง

ความเสี่ยงขององค์กร

ความเสี่ยงด้านการเงิน

1. ความเสี่ยงด้านตลาด
2. ความเสี่ยงด้านเครดิต
3. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

1. ความเสี่ยงในกลยุทธ์
2. ความเสี่ยงในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
3. ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล
4. ความเสี่ยงในความสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์
5. ความเสี่ยงด้านคู่แข่ง
6. ความเสี่ยงด้านซัพพลายเออร์
7. ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ
8. ความเสี่ยงในความสัมพันธ์กับภายนอก
9. ความเสี่ยงด้านกฎหมายและกฎระเบียบ
10. ความเสี่ยงด้านระหว่างประเทศ

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

1. ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์
2. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี
3. ความเสี่ยงด้านกระบวนการผลิต
4. ความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ

ตัวอย่างของการจัดประเภทและให้นิยามความเสี่ยง ที่มา: Segal, 2011: 115

ประเภทของความเสี่ยง (Risk Category)	ประเภทย่อยของความเสี่ยง (Risk Subcategory)	หัวข้อของความเสี่ยง (Risk Division)	ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น (Risk)	นิยาม (Definition)
ด้านปฏิบัติการ	ทรัพยากรมนุษย์	การจัดการพนักงานที่มีความสามารถสูง	ความสามารถในการสรรหาและชำระรักษาพนักงาน	ความสามารถในการสรรหาและชำระรักษาพนักงานที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง
ด้านปฏิบัติการ	ทรัพยากรมนุษย์	การจัดการพนักงานที่มีความสามารถสูง	ความสัมพันธ์กับแรงงานและผู้ผลิต	แรงงานและ/หรือผู้ผลิตมีการปฏิบัติที่เป็นปฏิปักษ์กับองค์กร เช่น การนัดหยุดงานของสหภาพแรงงาน
ด้านปฏิบัติการ	เทคโนโลยี	ความปลอดภัยของข้อมูลและความลับ	การจู่โจมจากภายนอก	การจู่โจมจากภายนอกโดยการจารกรรมข้อมูลองค์กร ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลความลับ และการทำลายโปรแกรมหรือข้อมูล
ด้านปฏิบัติการ	เทคโนโลยี	ความปลอดภัยของข้อมูลและความลับ	ความผิดพลาดโดยอุบัติเหตุ	การที่พนักงานเปิดเผยข้อมูลองค์กร ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลความลับ และทำลายโปรแกรมหรือข้อมูลโดยอุบัติเหตุ

การกลั่นกรองความเสี่ยงเชิงคุณภาพ

การกลั่นกรองความเสี่ยงเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง แล้วคัดเลือกเฉพาะความเสี่ยงที่สำคัญจริง ๆ ต่อองค์การซึ่งองค์การขนาดใหญ่จะมีจำนวนประมาณ 20-30 รายการเท่านั้น สำหรับวิธีการกลั่นกรองความเสี่ยงเชิงคุณภาพนิยมดำเนินการโดยการสำรวจ ซึ่งมีขั้นตอนตามลำดับ คือ การกำหนดผู้กลั่นกรอง การแจ้งและเตรียมความพร้อมผู้กลั่นกรอง การดำเนินการกลั่นกรอง และการประชุมสรุปผล ดังต่อไปนี้ (Segal 2011: 130)

1) การกำหนดผู้กลั่นกรอง

บุคลากรขององค์กรที่จะเป็นผู้กลั่นกรองความเสี่ยงเพื่อให้คงเหลือเฉพาะความเสี่ยงที่สำคัญควรจะเป็นใครและมีจำนวนเท่าใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับขนาดและสภาพแวดล้อมขององค์กรเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามองค์กรขนาดใหญ่ มักกำหนดจำนวนผู้กลั่นกรองอยู่ระหว่าง 25-35 คน โดยประกอบด้วยบุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ

2) การแจ้งและเตรียมความพร้อมผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นทุกคนควรได้รับการเชิญให้เข้าร่วมเป็น
ผู้ถือหุ้นในการสำรวจและได้รับการชี้แจงให้มี
ความรู้ความเข้าใจในการพิจารณาการลงทุนความ
เสี่ยงที่ได้จัดประเภทและให้นิยามไว้แล้วรวมถึง
ความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงและ
กำหนดเวลาของการสำรวจดังกล่าว

3) การดำเนินการกลั่นกรอง

การดำเนินการกลั่นกรองหรือการสำรวจเป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้กลั่นกรองซึ่งนิยมดำเนินการโดยการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม สำหรับข้อมูลสำคัญที่ควรได้รับ ได้แก่ ระดับของโอกาสที่ความเสี่ยงนั้น ๆ จะเกิดขึ้น ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยง และสิ่งเลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงดังกล่าว

4) การประชุมสรุปผล

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการกลั่นกรอง องค์กรจะมีความเสี่ยงรายการต่าง ๆ พร้อมระดับของโอกาสที่จะเกิดและความรุนแรงของความเสียหายแต่ละรายการนั้น ซึ่งโดยทั่วไปอาจมีประมาณ 80-100 รายการจำนวนรายการเหล่านี้จะต้องนำไปหาข้อสรุปร่วมกันในการประชุมที่ประกอบด้วยผู้กลั่นกรองทุกคนและบุคลากรในทีมงานการจัดการความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้ได้ความเสี่ยงที่สำคัญจริง ๆ ต่อองค์กรพร้อมเรียงลำดับความสำคัญของความเสี่ยงดังกล่าว โดยเริ่มต้นด้วยการแปลงระดับของโอกาสที่จะเกิดและความรุนแรงของความเสียหายให้ออกมาเป็นตัวเลข

เมตริกซ์ความเสี่ยงและ 4Ts ที่มา: Hopkin, 2010: 141

